

ניתן לקבל את הגליון במייל, ע"י שליחת בקשה לדוא"ל של המערכת.

מים זכים

דורשי רשומות אמרו 'אין מים אלא תורה' שנאמר 'היו כל צמא לכו למים' (ב"ק פב).

חג השבועות

בלשון הזה (...), ובזכות זה שמע קולנו כו' ואחר התפילה יאמר בשכמלוי', עכ"ל.

והיינו, שאע"פ שבעצם יש איסור להפסיק באמצע שמו"ע בכדי לקיים מצוה אחרת, אך מ"מ כתב מרן שליט"א, שהוא יכול לעשות את הברהמ"ז בצורה של תפילה, ע"י שיאמר וחיבוננו חז"ל וכו', ובזכות זה שמע קולנו וכו', ונמצא שהברהמ"ז הוא חלק מהתפילה, ומקיים בזה גם את מצות ברהמ"ז וגם את מצות תפילה.

- ג -

אמנם לכאוף יל"ע טובא בעניין התחבולות האלו, משום דהנה קיי"ל (שו"ע או"ח תרפו, ב) שמבטלים ת"ת לשמוע מקרא מגילה, - וידועה הקושיא, מדוע קריאת המגילה נחשבת כביטול תורה, והרי לכאוף מקיימים גם את מצות ת"ת בקריאת המגילה, - ונאמרו בזה הרבה תירוצים.

ויעוי' ב'חכמת שלמה' (שם) שכתב וז"ל, "... י"ל ע"פ מש"כ בספרי ספר החיים, ליישב קושיית העולם, מה רבותא הוי דמבטלין ת"ת, הרי מגילה נמי הוי תורה, - וכתבתי ליישב, דהכוונה לשני דברים לא מהני, ואם מכון לת"ת, אינו עולה לשם מצות מקרא מגילה, ואם מכון למקרא מגילה, אינו מקיים בו ת"ת, עיי"ש שהבאתי ראיות לזה... עכ"ל עיי"ש.

וכע"ז כתב בספר 'ארחות רבינו' (חי"ג עמ' לה) וז"ל, 'אמר לי הגר"ח קניבסקי שליט"א בשם מרן החזו"א זצוק"ל, כשמכוין למצות מגילה, אין לו מצות ת"ת, שהוא שם אחר', עכ"ל.

- ד -

ומעתה יל"ע בתחבולות הנ"ל, דלכאוף לפי דברי החכמת שלמה והחזו"א הנ"ל י"ל, דה"ה דאין אפשרות לברך ברהמ"ז בדרך תפילה, ולקיים בברהמ"ז גם את מצות תפילה, משום דהמעשה של ברהמ"ז יכול להיקבע או למעשה של ברהמ"ז או למעשה של תפילה, - אך אין אפשרות לקבוע שהמעשה של הברכה יהי', גם מעשה של ברהמ"ז וגם מעשה של תפילה יחדיו.

ולפי"ז גם י"ל דלא הייתה לדוד המלך אפשרות, לקיים את מצות ת"ת בשעה שברך ברהמ"ז כפי התחבולה שכתבנו לעיל, משום שאין אפשרות לקבוע שהמעשה של הברכה יהי', גם מעשה של ברהמ"ז וגם מעשה של ת"ת יחדיו וכ"ל, - וא"כ שוב יל"ע, מה דוד המלך עשה בכדי להינצל ממלאך המות בזמן שברך את ברכת המזון, והרי הוא לא יכול להינצל אז ע"י לימוד התורה שהיא מגנא ומצלא וכנ"ל.

והנה לעצם השאלה, יש להוסיף ולפלפל טובא בזה, שיש מקום לומר, שהי' מותר לדוד המלך לבטל את מצות סעודות שבת, בכדי שיוכל ללמוד תורה בלא הפסקה, כיון שפיקו"ג דוחה את כל התורה, - אמנם באמת יש לפלפל בזה ממנה צדדים, האם אכן הי' לו בזה היתר של פיקו"ג דוחה, אך אכמ"ל. - (ועי"ע ביב"ב יהודעי' על הגמ' שבת שם, ובספר 'תורת המצוה' בעניין פטירת הדעה).

להקלטת תגובות והערות: קו 'מים זכים' 02-633-5850

הנה חג השבועות הוא יום פטירתו של דוד המלך ע"ה, - ובגמ' בשבת (ל). מובא, שדוד המלך שאל את הקב"ה, באיזה יום בשבוע הוא עתיד למות, והקב"ה השיב לו שהוא עתיד למות בשבת קודש.

ומאז בכל שב"ק דוד המלך הי' יושב וגורס בדברי תורה כל היום, בכדי שמלאך המות לא יוכל להתקרב אליו, שהרי התורה מגנא ומצלא, - (ויעוי' בגמ' שם, שלמעשה כאשר הגיע יום המיתה של דוד, מלאך המות עשה תחבולה וגרם לכך שדוד המלך יפסיק ללמוד רגע אחד, ואז נטל את נפשו).

ויל"ע טובא בזה, כיצד דוד המלך נהג בעניין מצות סעודות שבת, דלכאוף בשעה שדוד המלך אכל את סעודות השבת, הרי באותו הזמן לא הי' לו שמירה מפני מלאך המות.

וראיתי שבספר 'אשיחה' (ח"ב עמ' קנד הע' טו) הביא בשם מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, שדוד המלך היה דברי תורה במשך כל הזמן שאכל את סעודות השבת, ועי"ז הייתה לו שמירה מפני מלאך המות גם בזמן סעודות השבת, - ע"כ מהספר הנ"ל.

ולכאוף אכתי יל"ע טובא בזה, דעדיין יקשה מה דוד המלך עשה בכדי להינצל ממלאך המות בזמן של מצות ברכת המזון, - והרי כתב הט"ז (או"ח סי' קצא, א) שאסור לעסוק בתורה בשעה שמברך ברהמ"ז, והובאו דבריו במשנ"ב (שם, ה), והוסיף שם המשנ"ב שגם כשעוסק בתפילה או בברכה אחרת הדבר אסור עיי"ש, [ויעוי' ב'ערוך השולחן' (שם, ה) שכתב, שאפי' 'לחשוב' ב"ת אסור בעת הברכה, וצ"ע לדברי הט"ז הנ"ל].

ויש לפלפל טובא בזה, וכדלהלן.

- א -

דהנה יש מקום לפלפל ולומר, דדוד המלך יכל לעשות בזה תחבולה מעניינת, והיא, שהוא יכל להפוך את המעשה של ברכת המזון, לקיום ב' מצוות בו זמנית, ולקיים בזה גם את מצות ברהמ"ז וגם את מצות ת"ת.

והיינו, שדוד המלך יכל לפני תחילת ברהמ"ז, ללמוד ולומר בפה את ההלכה, שמי שאוכל פת צריך לברך ברהמ"ז, וכיצד בברך, אומר בא"י אמ"ה הן את העולם וכו', עד סיום ברהמ"ז, - ודוד יכל לכוין בזה גם לשם מצות ברהמ"ז, וגם לשם מצות ת"ת שלומד הלכה מהלכות ברהמ"ז, - ועי"ז הייתה לדוד המלך שמירה ממלאך המות גם בשעת ברהמ"ז.

- ב -

ותחבולה דומה לזו מצינו במכתב מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, שהוא בפתחה לספר 'בר אלמוגים', וז"ל מרן שליט"א: 'בסי' י"ב נתפסק (הגר"ח גנחובסקי זצ"ל), אם באמצע שמו"ע נזכר, שלא בירך ברהמ"ז או לא קרא ק"ש, איך יעשה (כלומר, בגוונא שאינו יכול להמתין עד לאחר שיסיים שמו"ע, כיון שיעבור אז זמן שיעור עיכול וזמן ק"ש, מה יעשה כעת, - וכתב עי"ז מרן שליט"א:), ולכאוף יכול לכוללה בלשון בקשה, שיאמר: וחיבוננו חז"ל לברך ברהמ"ז בלשון הזה (...), ולקרות ק"ש

ניתן לתרום להוצאת הפצת העלון, דרך עמדות 'דברים פלוס' - [לעבור לקופות נוספות - להיכנס ל'קרבן צרכי הרכים' - ולגלוף לחשבונת המצוינות: 'עלון מים זכים'] - הדברים נכתבו לעורר לב הסמעי"ן בלבד - ניתן לקבל את העלון במייל, ע"י שליחת בקשה לדוא"ל של המערכת. להנצחת שמות לע"נ ולרפ"ש וכדו' (50), ובכל ענייני העלון, ניתן לפנות: 1515-271-55442 (תא קולי)